

CEVİZ YETİŞTİRİCİLİĞİ

GİRİŞ

Ceviz ağacı , meyvesi ve kerestesi yönüyle oldukça önemlidir. Ayrıca yeşil kabuğundan ve köklerinden boyalı elde edilmektedir. Ceviz meyvesinde en fazla A vitamini bulunur (30 I-U). Yağ oranı % 60 ' ın üzerindedir. Ceviz kuru ve taze tüketim için uygundur.

Ceviz ; 800-1800 saat soğuklama ihtiyacı gösterir.

Ceviz ağacı ; -25 °C , + 38 °C'ye kadar dayanıklılık gösterir.

TESİSİ VE BAKIMI :

Ceviz ağaçları ; toprak bakımından seçici olmamakla beraber taban suyu seviyesi 2,5-3m.'den yukarı çıkmayan , fazla su tutmayan gevşek, süzek, çakıllı, alüvyial topraklardan hoşlanır.

Ceviz kirece dayanıklılığı fazladır. Yüksek taban suyu ceviz ağacının gelişmesinin aksamasına, yaprakların damar aralarına çukurluk yeşil, damarlarının kahverengi renk almasına , sürgün uçlarının kurummasına , bir kaç yıl içerisinde ağacın kurummasına yol açar.

Ceviz bahçesi aşılı fidanlarla tesis edilir. Sulama imkanı olmayan yerlerde çöğürler , arazideki yerlerinde yerleştirilip sonra aşılırlar.

Dikim aralıkları zayıf topraklarda ve yamaç arazilerde 10X10 m.; kuvvetli , taban yerlerinde ise dikim aralığı 12-14 m olarak ayarlanmalıdır.

Fidanlar 60cm. çap ve 60cm .derinlikte açılacak çukura dikileceklerdir.

Çukurun dibine 100-150'şer gram süper fosfat ve potasyum sülfat gübreleri konulduktan sonra çukurdan çıkan toprağa yanmış hayvan gübresini karıştırılarak , fidanlar aşılı noktası dışında kalacak şekilde dikilmeli, yanına dikilecek hereğe bağlanmalıdır. Aşılı fidanlar 4-5 yaşından itibaren verime başlar. Dikim aralıklarını ise 10-12 yaşından sonra doldururlar. Bu zaman zarfında ara ziraat yapılabilir. (vişne, uygun yerlere fındık, taban yerlerinde tek yıllık bitki.) Ceviz ağacının en iyi anlaşacağı kültür bitkisi asmadır.

Fidanların ilk dikim yılında ve imkan bulunan yerlerde yılda en az bir defa sulama yapılır. Sonbaharda bir defa derin , ilkbaharda torak zemininin uygun olduğu dönemde yüzlek sürüm yapılır.

Fidanlar dikimde 4-5 göz üzerinden budanırlar . İlk yılın kış budamasında doruk dal 180cm'den kesilir.

Doruk dalın tepe kısmına yakın boyunlu gözler koparılır. Seçilen ilk ana dalın altındaki kuvvetli sürgünlerde uç alma yapılır. Ancak HARTLEY gibi terminal tomurcukları verimli olan çeşitlerde uç almayılmaz.

ÜRÜN BUDAMASI :

Ceviz ağaçlarında verimi artırmak üzere taç içerisini sıkılaştıran fazla kalınlaşmamış dallar dipten, taç yüzeyini oluşturan dallar da 2-3 yıllık dal seviyelerinden budanarak seyreltilmelidir. Ürün budamasında daima çıkarılan dalın kalınlığının bırakılan daldan ince olmasına özen gösterilmelidir.

Ceviz ağacı 100-150 sene gibi ömre sahiptir.

Tekniğine uygun tesis edilmiş bahçelerde ağaç başına verim 120-150kg olmaktadır.

STANDART CEVİZ ÇEŞİTLERİNDE ARANAN ÖZELLİKLER:

· Ağacın erken meyveye yatması,

· Periyodite göstermemesi

· Ağacın verimli olması

· Soğuklar ve güneş yanıklığına karşı dayanıklı olması,

· Ağacın sağlıklı bir gelişme göstermesi, hastalık ve zararlılara karşı dayanıklı olması,

· Meyve iriliği, tüketim için yapılacak ceviz tipleri için çok iri (çap ortalaması 38.1mm.'den büyük) kurutmalık cevizler için iri-orta (çap ortalaması 29.1mm.'den büyük) meyve şekli düzgün oval; iriliği mütecanis, kabuklu tane ağırlığı 10g' dan fazla olması gereklidir.

· Meyve kabuğu açık ve parlak renkli, düzgün iki parçanın birbirine sıkıca yapışmış olması, ince olup kolayca kırılması gereklidir.

· İç kabuktan kolaylıkla bütün olarak çekilmeli , iç ağırlığı %50'den , iç ağırlığı 5 g'dan fazla, iç rengi çok açık olmalıdır. İç, kabuk boşluğunu tamamen doldurmalı , büzülme yapmamalıdır. Ceviz içinde bulunan total yağ miktarı kuru maddenin %70'inden çok olmamalıdır.

Cevizlerde tohum anacı olarak halen BALABAN çeşidi kullanılmaktadır.

BAZİ ÖNEMLİ CEVİZ ÇEŞİTLERİ:		
ÇEŞİDİ	ÖZELLİĞİ	TOZLAYICISI
Yalova 1	Akdeniz ve Ege dışındaki tüm bölgelere önerilir. Taze ve kuru olarak tüketilir. Eylül sonunda hasat edilir.	Yalova 2 Yalova 4

Yalova 2	Taze tüketime elverişlidir. Kayda değer hastalık , zararlı, soğuk ve güneş yanıklığı zarar.	Yalova 1
Yalova 3	Kuru olarak değerlendirmeye uygundur. Eylül sonunda hasat edilir. Hastalık ve zararlılara mukavimdir.	Yalova 4
Yalova 4	Erkek ve dişi çiçekler birbirine yakın olgunlaşır. Kuru iç olarak tüketime elverişlidir. Eylül sonunda hasat edilir.	Yalova 1 Yalova 3
Şebin	Tomurcuklar geç patlar iç kuruceviz olarak tüketilmeye elverişlidir.	Bilecik
Bilecik	Tomurcuklar geç uyanır. Lezzetlidir. İç kuruceviz olarak tüketilir. Eylül sonlarında hasat edilir.	
1974/4	İç ceviz olarak tüketilir.	Yalova 4
1974/7	Taze tüketimi için elverişlidir. Meyve çok iridir.	
Franguetta	İlk baharda geç uyanır. Kış soğuklarına dayanıksızdır.	
Hartley	Oldukça geç uyanır. Kabuklu olarak satılır. İç kuruceviz olarak tüketime elverişli, Eylül ortalarında hasat edilir.	
Payne	İlk baharda erken uyanır. Çok verimlidir. Hastalık ve zararlılara hasastır. İç kuru ceviz olarak tüketilir. Eylül sonunda hasat edilir.	
Ashley	Payne'ye benzer verim ve kalitede üstündür. Yan tomurcuklar %80 verimlidir.	
Midland	Meyve şekli oval , üniform değil , kabuk rengi açık esmer, pürüzlülük orta, kabukta yapışma çok iyi iç kuru ceviz olarak tüketime uygundur. Eylül'ün ikinci yarısında hasat edilir.	

HASTALIK VE ZARARLILARI:

Cevizlerde görülen en yaygın hastalık Karaleke , zararlı ise iç kurdudur. Şubat ayı içerisinde %1.5-2'lik Bordo bulamacı ile bütün gövde ve dallar yıkanmalı, yere dökülmüş olan yapraklar , kurumuş dallar toplanarak yakılmalıdır. Mantar enfeksiyonuna karşı Mayıs ve Haziran aylarında koruyucu olarak iki ilaçlama yapılmalıdır. (%0,5 lik bakırlı ilaç).

Meyveler can eriği iriliği in alınca Haziran ayı içerisinde atılacak bakırlı ilaç ile iç kurduna karşı insektisit detat bikedilmelir. Yine Temmuz ayının başında vesonundaki kabuk sertleşmeden önce 2 defa fungusit ve insektisit karışımı tat bikedilmelidir.